

БЕРТРАМ ЧАНДЛЪР КЛЕТКАТА

Превод от английски: Григор Попхристов, 1982

chitanka.info

Бертран Чандлър е американски писател-фантаст, автор на романите „Върнете вчерашния ден“, „Среща в изгубения свят“, „Краят на Космоса“, „Спиралите на времето“ и много други. Непревеждан досега у нас.

Затворничеството е унизително преживяване, без значение колко философски се отнася към него затворникът. Да държиш в затвор себеподобните си е лошо, но човек може в края на краищата да говори със своите похитители, да направи така, че да бъдат разбрани неговите искания, да се обърне при случай към тях като човек към човек.

Затворничеството е двама по-унизително, когато похитителите, макар и с най-добри намерения, се отнасят към своя пленник като към същество, стоящо на по-ниско ниво от тях.

Групата от изследователския кораб би могла вероятно да бъде извинена за пропуски си да оцени оцелелите от междузвездния лайнер „Лоде Стар“ хора като разумни същества. Повече от двеста дни бяха минали от тяхното приземяване на планета без име. Едно непредвидено кацане, извършено, когато генераторите на Еренхафт, претоварени много над нормалния им капацитет от повредения електронен регулатор, отклониха лайнера от редовните пътнически линии в един неизследван район на Космоса. „Лоде Стар“ се приземи сравнително добре, но скоро след това (бедата никога не идва сама) неговият реактор излезе от контрол и капитанът нареди на първия си помощник да евакуира пътниците и онези членове на екипажа, които не бяха нужни за отстраняването на аварията, възможно най-далеч от кораба.

Хоукинс и поверената му група се бяха отдалечили на безопасно разстояние, когато освободилата се при взрива енергия освети всичко наоколо. Това беше една не много силна експлозия. Спасилите се искаха да се обърнат, за да гледат, но Хоукинс с ругатни, а от време на време и с удари ги заставяше да продължат напред. За щастие вятърът духаше отсреща и така те избягнаха радиоактивния прах.

Когато изглеждаше, че пожарът е вече утихнал, Хоукинс, придружен от д-р Бойл, корабния хирург, се върна на мястото на нещастията. Двамата мъже, опасяващи се от радиоактивно заразяване, бяха предпазливи и спряха на безопасно разстояние от плиткия, още

димящ кратер, който показваше къде е бил техният кораб. Очевидно беше, че капитанът заедно с другите си помощници и техниците не бяха вече нищо повече от една малка частица от нажежения до бяло облак, който растеше и закриваше все по-голяма част от небето.

Оттогава насам петдесет и няколко мъже и жени от „Лоде Стар“, останали живи, започнаха да дегенерират. Хоукинс и Бойл, подпомогнати от комисия от най-отговорните пътници, се бореха за задържането на този процес. Това беше безнадеждна борба. Още от самото начало климатът бе против тях: температурата не падаше под 85 градуса по Фаренхайт. Освен това беше влажно. Непрекъснато ръмеше. Въздухът гъмжеше от спори на гъбички и плесен. За щастие те не атакуваха живата тъкан, но вирееха добре върху мъртвата органична материя. Вирееха също върху метала и синтетичната тъкан, от каквата бяха дрехите на голяма част от корабокрушенците. Тук нямаше опасни животни. Само малки същества, приличащи на жаби, подскачаха в пропитата с влага млада гора и в многобройните реки плуваха подобни на риби същества с размери от акула до попова лъжичка.

След първите няколко часа гладуване храната не беше повече проблем. Доброволци бяха опитали една голяма месеста гъба, растяща по стволите на папратоподобните дървета, и бяха обявили, че е добра за ядене. След пет часа те нито умряха, нито се оплакаха дори от болки в корема. Тази гъба стана главен продукт в менюто на корабокрушенците. В седмиците, които последваха, бяха открити и други гъби, плодове и корени — всичките ядливи. Това разнообразие беше добре дошло.

Въпреки горещината най-много им липсваше огънят. Те биха могли да си допълнят менюто, опичайки малките, приличащи на жаби същества, уловени в гората, или рибата от потоците. Някои от по-смелите ги ядяха сурови, но повечето членове на малкото общество се мръщеа и отказваха. Огънят би им помогнал да прогонят тъмнината от дългите нощи. Естествената му светлина и топлина биха разсеяли студа, причинен от непрекъснато изцеждащите се от листата водни капки. При тръгването от кораба повечето от пътниците имаха джобни фенерчета, но ги загубиха, когато джобовете, заедно с останалата част от дрехите им се разпаднаха. Всички опити да се запали огън пропадаха, защото, както Хоукинс се кълнеше, на тази проклета

планета нямаше нито едно сухо местенце. Сега това стана съвсем невъзможно. Дори най-добрият майстор по добиване на огън чрез търкане на две сухи пръчки нямаше да успее, защото не би могъл да намери материал, с който да работи.

Спряха на бивак на гребена на един нисък хълм. Той беше обрасъл с растителност по-слабо, отколкото заобикалящите го равнини, и беше по-малко мочурлив. От листата на папратовидните дървета си построиха груби убежища, повече за да се уединят, отколкото заради някакво удобство. Те се придържаха отчаяно към формите на управление в света, който бяха напуснали. Бяха си избрали съвет. Бойл, корабният хирург, беше председател. Хоукинс, за негово учудване, беше избран за член на съвета с болшинство само от два гласа. Размишлявайки върху това, той установи, че много от пътниците все още имат зъб на ръководството на кораба заради сегашното си положение.

Първото събиране на съвета бе в една (ако можеше така да се нарече) колиба, построена специално за тази цел. Членовете на съвета бяха клекнали в кръг. Председателят Бойл стана бавно на крака. Хоукинс се ухили кисело, сравнявайки голотата на хирурга с важността, която, изглежда, беше приел заедно с високия си избран пост.

— Леди и джентълмени — започна Бойл.

Хоукинс огледа около себе си голите бледи тела, сплъстените коси, дългите мръсни нокти на мъжете и неначервените устни на жените. Помисли си, че той също не прилича много на длъжностно лице и джентълмен.

— Леди и джентълмени — каза Бойл, — ние, както знаете, бяхме избрани да представяме човешкото общество на тази планета. Аз предлагам на нашето първо събрание да обсъдим своите шансове за оцеляване, но не като отделни личности, а като раса...

— Аз бих желала да попитам мистър Хоукинс, какви са нашите шансове да се женим? — извика едната от двете представителки на нежния пол в съвета, суха стара мома с изпъкнали ребра.

— Слаби — отвърна Хоукинс. — Както знаете, не е възможна връзка с други кораби или станции, когато не функционира Междузвездното трасе. Когато се отклонихме от него и започнахме да

кацаме, ние изпратихме сигнал за бедствие, но не можахме да укажем къде се намираме. Освен това не знаем дали сигналът е приет.

— Мис Тейлър — каза Бойл заплашително. — Мистър Хоукинс, искам да ви напомня на двамата, че аз съм избран за председател на този съвет! По-късно ще има време за общи дискусии. Както повечето от вас разбраха — продължи той, — възрастта на тази планета в биологично отношение съответствува приблизително на възрастта на Земята по време на карбонската ера. Още не съществуват екземпляри, оспорващи нашето първенство. С течение на времето, когато ще се появят такива екземпляри подобни на гигантските гущери на Земята по време на терциера, ние вече ще сме се настанили добре...

— Ние ще бъдем мъртви! — извика един от мъжете.

— Ние ще бъдем мъртви — съгласи се докторът. — Но нашите потомци ще бъдат живи. Ние трябва да решим как да им дадем възможно най-доброто начало. Езика ще им завещаем...

— Езикът няма значение, Док — извика другата жена, член на съвета. Тя беше дребна, руса, слаба и с груби черти на лицето. — Въпросът, който искам да засегна, се отнася точно за потомците. Аз съм представителка на жените в детеродна възраст. Такива тук има само петнадесет. Досега момичетата бяха много, много внимателни. Можете ли вие като представител на медицината да ни гарантирате успешни раждания, като се има предвид, че нямате инструменти и лекарства? Можете ли да ни гарантирате, че нашите деца ще имат добрия шанс да оживеят?

Бойл остави своята важност, както се зарязват износени дрехи.

— Ще бъда откровен — каза той. — Аз нямам никакви инструменти и лекарства. Обаче мога да ви уверя, мис Харт, че вашите шансове за безопасно раждане са доста по-добри, отколкото на Земята, да кажем, през осемнадесети век. И ще ви кажа защо. На тази планета, доколкото знаем (а ние сме били достатъчно дълго тук, за да открием това без чужда помощ), не съществуват вредни за човека микроорганизми. Ако имаше, телата на останалите живи от нас биха били покрити с гнойни рани. Повечето, разбира се, отдавна биха умрели от сепсис. С това, мисля, отговорих и на двата ви въпроса.

— Аз още не съм свършила — каза жената. — Един друг въпрос. Ние сме тук петдесет и трима мъже и жени. Десет двойки от тях са семейни, така че тях няма да броим. Следователно остават тридесет и

трима души, от които двадесет са мъже. Двадесет мъже на тринадесет (не сме ли момичетата винаги нещастни?) жени. Не всички от нас са млади, но все пак сме жени. Как ще се договорим да стават женитбите? Моногамия? Полиандрия?

— Моногамия, разбира се — каза остро един висок слаб мъж. Той единствен от присъстващите носеше дрехи, ако това, което беше на него, можеше да се нарече така. Пришитите с лозова нишка части от папратови листа около кръста му не изпълняваха кой знае колко добре предназначението си.

— Добре тогава — каза момичето. — Моногамия. Аз също предпочитам този начин. Но ви предупреждавам, че ако така ще правим сватбите, е възможно да се получат неприятни неща. Независимо от подбудите за убийство, включително от страст или ревност, жената е изложена на опасност и от двамата мъже. Аз не желая *това*.

— Какво предлагате, мис Харт? — попита Бойл.

— Само това, Док. Що се касае до нашия избор, ние оставяме любовта настрана. Ако двама мъже желаят да се оженят за една и съща жена, тогава нека те се бият за нея. По-силният от тях ще вземе момичето и ще го пази.

— Естествен подбор — промърмори хирургът. — Аз съм склонен да приема това, но все пак ще трябва да го поставим на гласуване.

На върха на хълма имаше плитка падина, представляваща естествена арена. На ръба около нея седяха корабокрушенците, всички с изключение на четирима. Един от тях беше д-р Бойл. Той беше открил, че неговите задължения като председател на съвета включват и задълженията на съдия. Имаше се пред вид, че е най-компетентен да прецени кога един от спорещите получава сериозно нараняване. Другият от четворката беше Мери Харт. Тя беше намерила едно назъбено клонче, с което решише дългата си коса. Беше сплела венец от жълти цветя, с който да отличи победителя. Дали това — се питаше Хоукинс, като седнаше заедно с другите членове на съвета — е тъга по земната венчална церемония, или връщане назад към нещо по-старо и по-жестоко?

— Жалко, че тази проклета плесен ни лиши от часовниците — каза дебелият мъж вдясно от Хоукинс. — Ако имаше начин да съобщаваме времето, бихме могли да имаме рундове, да направим едно истинско състезание.

Хоукинс кимна. Той хвърли поглед към четиримата в центъра на арената, към перчещата се първобитна жена, към важния стар мъж и към двамата чернобради млади мъже с техните блестящи бели тела. Той ги знаеше и двамата. Фенет беше старши кадет на злополучния „Лоде Стар“; Клеменс, най-малко седем години по-възрастен от Фенет, беше пътник, по професия изследовател на далечни светове.

— Ако имаше за какво да се обзаложим — каза дебелият мъж с ентузиазъм, — аз бих заложил на Клеменс. Вашият кадет няма дори шанса на снежна топка в ада. Той е възпитан да се бие чисто, а Клеменс бие нечисто.

— Фенет е в по-добро състояние — каза Хоукинс. — Той се е упражнявал, докато Клеменс само е лежал, ял и спал. Погледни му шкембето.

— Това не пречи на доброто здраве и мускулите — продължи дебелият мъж, потупвайки собственото си шкембе.

— Без измама! — извика докторът. — И нека по-добрият да спечели!

Той отстъпи бързо на безопасно разстояние от двамата противници и застана до мис Харт.

Всички гледаха изненадано двойката противници, които стояха в центъра на арената с отпуснати надолу длани. Всеки от тях, изглежда, съжаляваше за стеклите се обстоятелства.

— Давайте! — закреця накрая Мери Харт. — Не ме ли искате? Вие ще живеете тук до дълбока старост и ще се чувствувате самотни без жена!

— Те ще могат да почакаат, докато твоите дъщери пораснат, Мери! — извика един от нейните приятели.

— Ако аз изобщо имам някога дъщери! — отвърна тя.

— Давайте! — викаше тълпата. — Давайте!

Фенет започна. Той пристъпи неуверено напред и удари с десния си юмрук незащитеното лице на Клеменс. Ударът не беше силен, но сигурно болезнен. Клеменс вдигна ръка към носа си и когато я отдръпна, тя цялата беше в кръв. Той изръмжа и пристъпи тежко

напред с разперени ръце, готов да го сграбчи и смаже. Кадетът отстъпи с танцова стъпка назад, удряйки го още два пъти с дясната ръка.

— Защо той не го удря? — попита дебелият мъж.

— И да счупи кокалчетата на юмруците си ли? Няма ръкавици — каза Хоукинс.

Фенет реши да застане в стойка. Той стърчеше непоколебим, пригответил дясната си ръка за нов удар. Този път вместо в лицето го цапардоса в стомаха. Хоукинс изненадан видя, че изследователят приема ударите хладнокръвно, и реши, че той е може би много по-жилав, отколкото изглежда.

Кадетът пристъпи бързо встрани и... се свлече на мократа трева. Клеменс се стовари тежко върху своя противник. Хоукинс можа да чуе *съскането* на въздуха, принудително напускаш белите дробове на момчето. Дебелите му ръце бяха обгърнали тялото на Фенет, но коляното на последния го удари злонамерено в хълбока. Изследователят изквича от болка, но продължи да го държи здраво. Едната му ръка беше обхванала гърлото на Фенет, а другата, с пръсти, зловещо свити като ноктите на граблива птица, се стремеше да достигне очите му.

— Без непозволени средства! — крещеше Бойл. — Без измама!

Нещо накара Хоукинс да вдигне поглед. Може би някакъв звук, въпреки че той се съмняваше. Зрителите бяха заприличали на боксови запаянковци на финален двубой; трудно биха могли да бъдат упрекнати, защото това беше първото им вълнение, откакто загубиха кораба. Може би наистина някакъв звук беше накарал Хоукинс да погледне нагоре — шестото чувство, което притежаваше всеки добър космонавт. Това, което видя, го накара да извика. Във въздуха над арената неподвижно висеше вертолет. В конструкцията му имаше нещо странно, което подсказа на Хоукинс, че не е земна машина. От гладкия му блестящ корем падна метална мрежа и обви биещите се фигури заедно с д-р Бойл и мис Харт.

Хоукинс отново извика, скочи и се затича на помощ на своите уловени другари. Мрежата беше като жива. Тя се уви около китките му и глезените. Други от корабокрушенците също се втурнаха да му помогнат.

— Пазете се! — извика той. — Разпръснете се!

Слабото бръмчене на вертолета се усили и машината започна да се издига нагоре. За съвсем кратко време арената се превърна в бледозелена чиния, в която малки бели мравки се суетяха безцелно. След като машината се изкачи над ниските облаци, не можеше да се види нищо друго освен носещата се отдолу белота.

Когато започнаха да се спускат, Хоукинс не беше изненадан да види сребърната кула на голям космически кораб, изправен между ниските дървета на едно високо плато.

Светът, в който попаднаха, би могъл да бъде значително подобър от този, който напуснаха, ако не беше криворазбраната любезност на пленилите ги същества. Клетката, в която бяха затворени тримата мъже, повтаряше със забележителна точност климатичните условия на планетата, на която бяха загубили „Лоде Стар“. Клетката беше остъклена и от покрива и ръмеше непрекъснат топъл дъжд. Две папратовидни дървета им даваха слабо убежище. Едно отворстие в задната част на клетката се отваряше два пъти дневно и вътре се внасяха няколко парчета плесен. На пода имаше дупка, предназначена по всяка вероятност за санитарни нужди. От двете им страни имаше други клетки. В едната беше Мери Харт сама. Втората беше обитавана от същество със строеж на тялото като на омар и поразително приличащо на сепия. Отсреща те можеха да видят още клетки, но не и обитателите им.

Хоукинс, Бойл и Фенет седяха на влажния под и наблюдаваха през дебелото стъкло съществото отвън, което също беше вперило поглед в тях.

— Ех, ако бяха хуманоиди! — въздъхна докторът. — Ако бяха подобни на нас, можехме да започнем да ги убеждаваме, че и ние сме разумни същества.

— Те не приличат на нас — каза Хоукинс. — И ние в обратния случай бихме искали да получим доказателства, че шестокраките бъчви за бира са хора и братя... Опитай пак с питагоровата теорема — обърна се той към кадета.

Без ентусиазъм младежът откъсна няколко листа от близкото папратовидно дърво. Той ги накъса на по-малки парчета, след което ги постави на пода и ги нареди във форма на правоъгълен триъгълник с

построени и на трите му страни квадрати. Местните жители — двама големи и един малък — го следяха безразлично с техните плоски, с тъпо изражение очи. Единият от големите бръкна с едно от пипалата в джоба си (съществата носеха дрехи), извади оцветен с ярки цветове пакет и го подаде на малкия. Дребосъкът разкъса обвивката и започна да пъха в един отвор в горната част на тялото си, изпълняващ вероятно ролята на уста, парчета от сладкиш.

— Защо не им е позволено да хранят животните — въздъхна Хоукинс. — Повръща ми се вече от тази проклета плесен.

— Нека анализираме случилото се досега — каза докторът, — след като няма какво друго да правим. Бяхме отвлечени от лагера с вертолет. След това ни закараха на изследователския кораб. Той не изглеждаше да е по-съвършен от нашите собствени междузвездни кораби. Ти твърдиш, Хоукинс, че корабът използва генератори на Еренхафт или подобни съоръжения...

— Да — каза Хоукинс.

— В кораба бяхме държани в отделни клетки. Не се отнасяха лошо с нас. Хранеха ни и ни пояха често. Кацнахме на тази странна планета, но не можахме да видим нищо от нея. От клетките бяхме изблъскани като добитък в една закрыта кола. Знаехме, че ни карат *някъде*, и това е всичко. Колата спря, вратата се отвори и две от тези, приличащи на бирени бъчви същества застанаха на изхода със същите фантастични мрежи, но по-малки. Те уловиха Клеменс и мис Тейлър и ги отведоха *някъде*. Ние никога няма да ги видим пак. Останалите прекарахме нощта и следващото денонощие в отделни клетки. На другия ден бяхме докарани в този... зоопарк.

— Мислиш ли, че са им направили вивисекция? — попита Фенет. — Аз никога не съм обичал Клеменс, но...

— Страхувам се, че да — каза Бойл. — Нашите похитители трябва да са научили за разликата между половете. За съжаление няма начин да се определи степента на интелигентност посредством вивисекция...

— Зверове! — извика кадетът.

— Спокойно, синко — утеши го Хоукинс. — Не можеш да ги обвиниш в нищо. Ние правим вивисекция на много по-приличащи на нас същества, отколкото сме ние в сравнение с тях.

— Проблемът е — продължи докторът — да ги убедиш, Хоукинс, че ние сме също разумни същества. Какъв е техният критерий за разумно същество? Какъв е *нашият* критерий в това отношение?

— Някой, който знае питагоровата теорема — каза сърдито кадетът.

— Аз бях чел някъде — добави Хоукинс, — че историята на човека е история на животни, можещи да си служат с огън и различни сечива.

— Тогава да запалим огън — предложи докторът. — Да направим някои сечива и да ги използваме.

— Не ставай глупак! Ти знаеш, че в нашата група няма човек с изкуствени зъби, няма дори такъв с метална пломба, дори... — Хоукинс направи пауза. — Когато бях млад, измежду кадетите на междузвездните кораби имаше почитатели на старите изкуства и занаяти. Ние се смятахме за преки потомци на моряците от старите платноходи и сме учили как да снаждаме въжета и жици, как да ги преплитаме и да връзваме здрави възли и други неща от този род. Тогава на един от нас му хрумна идеята да правим кошници. Бяхме на пътнически кораб и тайно ги правехме, боядисвахме ги с ярки цветове и след това ги продавахме на пътниците като оригинални сувенири от Загубената планета на Актурус VI. Беше неприятна сцена, когато Стареца и първият помощник ни разобличиха...

— Накъде биеш? — попита докторът.

— Само това. Ние ще им демонстрираме нашата сръчност, правейки кошници. Аз ще ви науча как.

— Това може да свърши работа — каза бавно Бойл. — Точно това може да свърши работа... И не забравяйте, че някои видове птици и животни също правят подобни неща. На Земята бобърът е изкусен строител на бентове. Там има и птица, която прави жилище за своята избраница като част от сватбения ритуал.

Главният пазач сигурно знаеше същество, което има навиците на тази земна птица. След три дни трескава работа, в която изразходваха цялата кора на папратовидните дървета за кошници, Мери Харт бе преместена от нейната клетка при тримата мъже.

След като премина приятното усещане, че най-после ще има с кого да си побъбри, тя беше твърде възмутена.

„Добре е, мислеше Хоукинс, дремейки, че Мери е вече при нас, но няколкото дни строг тъмничен затвор са я изнервили до крайност. Присъствието на Мери има своите неудобства. Не трябва да се изпуска от очи младият Фенет. Дори трябва да се следи и Бойл — старият козел.“

Мери изкрещя.

Хоукинс моментално се събуди. Той видя бледите форми на Мери (на тази планета никога не става съвсем тъмно през нощта) и в другия край на клетката фигурите на Фенет: и Бойл, скочи бързо и пристъпи към момичето.

— Какво е това? — попита той.

— Аз... аз не зная... Нещо малко, с остри нокти... Скочи върху мен...

— О! — възкликна Хоукинс. — Сигурно е бил Джо!

— Джо? — попита тя.

— Аз не зная точно дали е тя, или той — каза Хоукинс.

— Определено мисля, че е той — обади се докторът.

— Какво е Джо? — попита отново Мери.

— Това е може би местният еквивалент на мишка — каза докторът, — въпреки че не прилича на нищо подобно. Той е дошъл отнякъде, през пода за нашите отпадъци от храната. Ще се опитаме да го опитомим...

— Ти насърчаваш звяра? — изкрещя тя. — Аз ви моля да направите нещо с него — веднага! Да го отровите или да го хванете. Сега!

— Утре — каза Хоукинс.

— Сега! — изкрещя отново тя.

— Утре — каза твърдо Хоукинс.

Залавянето на Джо се оказа лесно. Две плоски кошници, закрепени като отворена мидена черупка, послужиха за капан. За стръв поставиха вътре голямо парче плесен. Горната част беше така изкусно закрепена, че можеше да падне и при най-леко докосване на стръвта. Хоукинс, лежейки буден на влажното си легло, чу тихото щракване и тупване, от което разбра, че капанът е задействувал. Той чуваше

възмутеното скимтене на Джо и драскането на малките му лапички по здраво изработените кошници.

Мери Харт беше заспала. Той я разтърси.

— Ние го хванахме — каза той.

— Тогава го убийте — сънливо отвърна тя.

Но Джо не беше убит. Тримата мъже бяха доста привързани към него. На сутринта те го преместиха в една клетка, която Хоукинс беше направил за него. Даже момичето се умилостиви, когато видя безобидната топка многоцветна козина, подскачаща възмутено нагоре-надолу в своя затвор. Настояваше тя да храни малкото животно, възкликвайки радостно, когато тънките пипалца се протягаха и взимаха частици от плесента.

За три дни те направиха много за своя любимец. На четвъртия ден съществата, които, изглежда, бяха от пазачите, влязоха в клетката със своите мрежи и отведоха Джо и Хоукинс.

— Страхувам се, че това е безнадеждно — рече Бойл. — Той си отиде по същия начин...

— Ще ги препарират и ще ги поставят в музей — каза навъсено Фенет.

— Не — отвърна момичето. — Те не биха могли!

— Те биха могли — каза докторът.

Изведнъж капакът в задната част на клетката се отвори. Преди да успеят да се отдръпнат, някакъв глас ги повика:

— Всичко е наред, излизайте!

Хоукинс влезе в клетката. Той беше избръснат и бледата му кожа беше започнала да потъмнява, придобивайки здрав загар. Той носеше два кувара от светлочервена материя.

— Излизайте — повтори той. — Нашите домакини се извиняват искрено и са приготвили по-подходящи квартири за нас. А веднага щом имат готов за полет кораб, ще отидат да вземат и останалите корабокрушенци.

— Не така бързо — каза Бойл. — Обясни как стоят нещата. Какво ги накара да разберат, че сме разумни същества?

Лицето на Хоукинс потъмня.

— Само разумни същества — рече той — поставят други същества в клетки.

Публикувано в алманах „Спектър’82“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.